

Verslaggevingseisen voor beleggingsentiteiten

Belangrijke wijzigingen van toepassing vanaf 1 januari 2016

Deze factsheet beoogt beheerders van beleggingsentiteiten een beknopt overzicht te bieden van de voor hen belangrijkste wijzigingen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die van toepassing zijn op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016¹. Vervroegde toepassing van de aangepaste verslaggevingseisen is toegestaan, daarom zijn deze mogelijk al relevant voor de jaarverslaggeving over boekjaar 2015. Belangrijke thema's die aan bod komen zijn de gewijzigde verwerkingwijze van transactiekosten, de toelichting op de beloning van beheerders en de consolidatievrijstelling die kan gelden voor beleggingsentiteiten die RJ 615 toepassen. Waar mogelijk worden de wijzigingen geïllustreerd met praktijkvoorbeelden en voorbeeldteksten.

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Wijzigingen in RJ 615 Beleggingsentiteiten	2
3. Wijzigingen in RJ 217 Consolidatie	7
4. Wijzigingen in overige richtlijnen	8
5. Ten slotte	10
Bijlage: Begrippenlijst	11

1. Inleiding

In december 2015 zijn de nieuwe Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) gepubliceerd. De gewijzigde verslaggevingsstandaarden zijn van toepassing op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016, waarbij eerdere toepassing van de nieuwe eisen is toegestaan. De wijzigingen die zijn doorgevoerd in de 2015-editie van de RJ hangen onder meer samen met de Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening (Staats-

blad 2015, nr. 349). Met de Uitvoeringswet is de EU-Richtlijn jaarrekening (2013/34/EU) geïmplementeerd in de Nederlandse wet en is Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek gewijzigd². Daarnaast zijn wijzigingen opgenomen in de nieuwe editie van de RJ door opname van eerdere RJ-Uitingen, ontwerp-Richtlijnen die zijn omgezet in (definitieve) Richtlijnen, nieuwe ontwerp-Richtlijnen en overige wijzigingen³.

¹ De belangrijkste wijzigingen die worden besproken in deze publicatie zijn van toepassing op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016. Echter, een aantal wijzigingen heeft een andere ingangsdatum. Zie hiervoor de tabel op pagina 2.

² Zie hiervoor de KPMG Factsheet 'Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening'.

³ Zie hiervoor de KPMG Factsheet 'Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, editie 2015'.

In deze factsheet worden de wijzigingen in de RJ behandeld voor zover deze relevant zijn, of kunnen zijn, voor beleggingsentiteiten. Een beleggingsentiteit kan een beleggingsfonds, een beleggingsinstelling of participatiemaatschappij zijn met een vestiging in Nederland. In de 2015-editie van de RJ is ook RJ 615 *Beleggingsentiteiten* gewijzigd. Aangezien de gewijzigde RJ 615 met name een aantal verduidelijkingen bevat ten aanzien van de vorige versie, lijkt het aannemelijk dat veel opstellers van de jaarverslaggeving de nieuwe tekst van RJ 615 als uitgangspunt zullen nemen.

Allereerst beschrijven we de belangrijkste wijzigingen in RJ 615 Beleggingsentiteiten. In het bijzonder gaan we nader in op de toelichting van de beloning van de beheerders van beleggingsentiteiten. Onze ervaring leert dat veel beheerders

hiermee worstelen en dat de kwaliteit van deze toelichting in de jaarrekeningen verbeterd kan worden. Vervolgens staan we stil bij de gewijzigde verslaggevingseisen ten aanzien van meerderheidsbelangen in beleggingen aangehouden door beleggingsentiteiten, die RJ 615 toepassen. Voor hen kan namelijk een consolidatievrijstelling gelden, vergelijkbaar met de vrijstelling die geldt voor participatiemaatschappijen. Aangezien dit primair een wijziging in RJ 217 *Consolidatie* betreft, wordt deze wijziging in een separaat hoofdstuk in deze publicatie nader toegelicht. We sluiten af met een kort overzicht van de belangrijkste wijzigingen in overige RJ-standaarden die voor beleggingsentiteiten relevant (kunnen) zijn en die van toepassing zijn voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2015, respectievelijk op of na 1 januari 2016.

Wijziging	Van toepassing voor boekjaren vanaf
Verwerking van transactiekosten (RJ 615)	<i>Ontwerpstatus</i>
Toelichting op de beloning van beheerders (RJ 615)	1 januari 2016
Wijzigingen in RJ 217 Consolidatie	1 januari 2016
Wijzigingen in overige richtlijnen	
RJ 400 Bestuursverslag	1 januari 2015
RJ 213 Omvang herwaarderingsreserve bij vastgoedbeleggingen	1 januari 2015
RJ 170 Discontinuïteit en ernstige onzekerheid over continuïteit	1 januari 2015
RJ 150 Fouterstel	1 januari 2016

2. Wijzigingen in RJ 615 Beleggingsentiteiten

Achtergrond en ontwikkelingen

In december 2014 is RJ 615 *Beleggingsentiteiten* ingrijpend gewijzigd, met name door de implementatie van de Alternative Investment Fund Managers Directive (AIFMD) in de Wet op het financieel toezicht (Wft). Een belangrijke wijziging was de uitbreiding van het toepassingsgebied van RJ 615: de aangepaste verslaggevingsstandaard geldt voor alle Nederlandse beleggingsentiteiten die op grond van hun rechtsvorm onderworpen zijn aan Titel 9 Boek 2 BW, die beschikken over een Wft-vergunning of waarvan de beheerder beschikt over een Wft-vergunning. Dit betekent dat RJ 615 zowel door (alternatieve) beleggingsinstellingen als door Instellingen voor Collectieve Belegging in Effecten

(ICBE's) toegepast moet worden indien zij voldoen aan één van bovenstaande criteria. Voor overige beleggingsentiteiten wordt toepassing van RJ 615 aanbevolen. Naast de uitbreiding van het toepassingsgebied van RJ 615, zijn ook andere belangrijke wijzigingen doorgevoerd. Zo schrijven RJ 615.302a en RJ 615.303 de posten voor die beleggingsentiteiten minimaal moeten opnemen in hun balans en winst-en-verliesrekening. Voor beleggingsmaatschappijen en ICBE's geldt overigens de verplichte toepassing van de Modellen Q en R voor de balans, en Model S voor de winst-en-verliesrekening (RJ 615.301). Voor andersoortige beleggingsentiteiten wordt dit aanbevolen. Daarnaast zijn aanvullende toelichtingsvereisten voor de beloning van de beheerders opgenomen (zie nadere toelichting later in

deze publicatie). Tot slot zijn ook aanvullende eisen voor het bestuursverslag per 1 januari 2015 opgenomen, onder meer voor index-volgende beleggingsentiteiten.

In tegenstelling tot vorig jaar zijn de wijzigingen in RJ 615 per 1 januari 2016 minder ingrijpend van aard. Zoals gezegd mogen deze wijzigingen vervroegd worden toegepast.

De belangrijkste wijzigingen kunnen als volgt worden samengevat:

1. Verwerking van transactiekosten

Transactiekosten omvatten onder meer bemiddelingskosten, overdrachtskosten en notariskosten. De verwerkingswijze van transactiekosten is in de nieuwe RJ 615 gewijzigd en hiermee in lijn gebracht met de algemene principes zoals opgenomen in RJ 290 *Financiële instrumenten* en RJ 213 *Vastgoedbeleggingen*. De **oude** RJ 615 bevat een keuze voor de verwerking van transactiekosten die direct toe te rekenen zijn aan de verwerving van beleggingen, afhankelijk van de gekozen waarderingsgrondslagen na eerste verwerking (RJ 615.307):

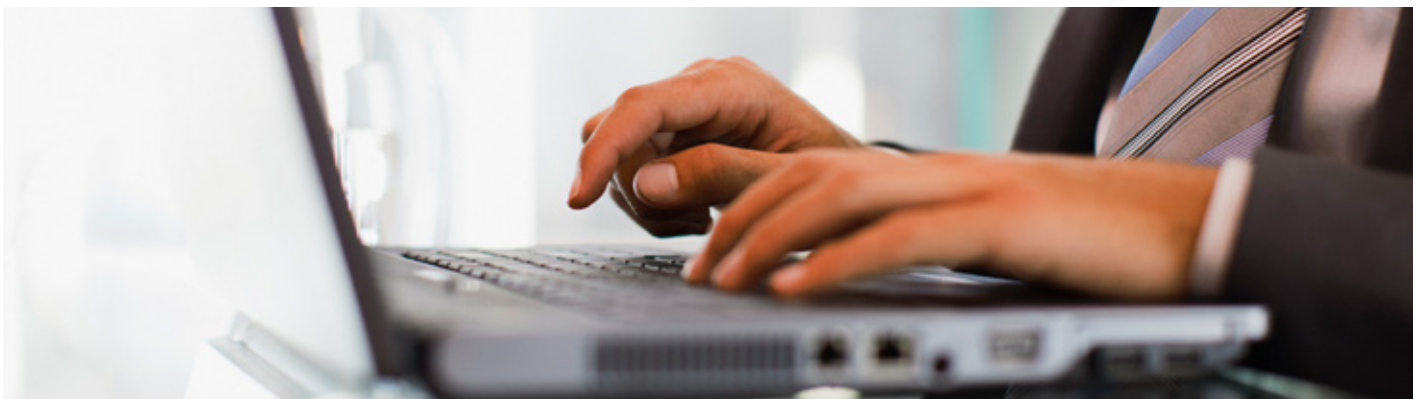
- bij waardering tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via de winst-en-verliesrekening, worden de transactiekosten in de eerste periode van waardering in de winst-en-verliesrekening verwerkt of opgenomen in het geactiveerde bedrag van de belegging en afgeschreven over de vermoedelijke looptijd van de belegging indien en voor zover de verantwoorde waarde inclusief transactiekosten hoger is dan de reële waarde;
- bij waardering tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via het eigen vermogen, worden de transactiekosten opgenomen in het geactiveerde bedrag

van de belegging. Transactiekosten kunnen worden afgeschreven over de vermoedelijke looptijd van de belegging indien en voor zover de verantwoorde waarde inclusief transactiekosten hoger is dan de reële waarde;

- bij waardering tegen (geamortiseerde) kostprijs, worden de transactiekosten verwerkt in de eerste waardering van de belegging. Door toepassing van de effectieve-rentemethode worden de transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

In de **nieuwe** tekst van ontwerp-alinea RJ 615.207 wordt verwezen naar alinea RJ 290.501 voor financiële instrumenten en alinea RJ 213.301 voor vastgoedbeleggingen. Voor beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via de winst-en-verliesrekening, worden de transactiekosten in de eerste periode van waardering direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De optie tot activeren en afschrijven over de verwachte looptijd van transactiekosten komt te vervallen. Voor beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via het eigen vermogen en beleggingen gewaardeerd tegen (geamortiseerde) kostprijs, blijft de verwerkingswijze voor transactiekosten ongewijzigd. Voor vastgoedbeleggingen geldt dat de transactiekosten worden meegenomen in de eerste waardering van de belegging.

Ontwerp-alinea RJ 615.209 schrijft verder voor dat verkoopkosten van beleggingen als onderdeel van de gerealiseerde waardeverandering bij verkoop verwerkt dienen te worden. De verplichting uit de huidige RJ 615 om verwachte verkoopkosten reeds in aanmerking te nemen in de waardering van de belegging, indien per balansdatum het stellig voornemen tot verkoop aanwezig is en de verkoopkosten materieel zijn, komt te vervallen.

Met bovenstaande wijzigingen wordt ook (ontwerp-)alinea RJ 615.711 aangepast. Bij een uitgifte of inkoop van aandelen kan in de prijs een op- of afslag voor transactiekosten begrepen zijn. Aanbevolen wordt een dergelijke op- of afslag in het resultaat te verwerken. Het is tevens toegestaan een dergelijke op- of afslag te verwerken in de agioreserve. De gekozen verwerking en de omvang van de verantwoorde opslagen en afslagen dienen in de toelichting te worden uiteengezet.

Opgemerkt moet worden dat nieuwe alinea's gerelateerd aan de verwerking van transactiekosten de status hebben van ontwerp-Richtlijn. Deze kunnen daarom nog worden aangepast voordat zij definitief in werking zullen treden.

2. Toelichting op de beloning van beheerders

Eén van de belangrijkste wijzigingen die vorig jaar in RJ 615 is doorgevoerd betreft de nieuwe toelichtingseisen met betrekking tot de beloning van beheerders. De nieuwe tekst van alinea RJ 615.411 vereist de volgende kwantitatieve informatie:

- het totale bedrag van de beloning gedurende het boekjaar, onderverdeeld in vaste en variabele beloning die de beheerder van de beleggingsentiteit aan zijn personeel betaalt;
- in voorkomend geval, de door de beleggingsentiteit aan haar beheerder betaalde 'carried interest' (Hiermee wordt het deel in de winst van de beleggingsentiteit bedoeld dat bestemd is voor de beheerder als beheervergoeding);
- het geaggregeerde bedrag van de beloning aan de beheerder van de beleggingsentiteit, onderverdeeld naar de hoogste directie en de personeelsleden van de beheerder van de beleggingsentiteit wier handelen het risicoprofiel van de beleggingsentiteit in belangrijke mate beïnvloedt (identified staff).

Tevens wordt het aantal begunstigden genoemd waarop de totale beloning van het gehele personeel van de beheerder van de beleggingsentiteit betrekking heeft. Indien de toelichting op het niveau van de beheerder wordt opgenomen, dient vervolgens een toerekening te worden gemaakt van deze kosten naar de betreffende beleggingsentiteit(en). Hierbij wordt het aantal personeelsleden van de beheerder dat betrokken is bij de activiteiten van de betreffende beleggingsentiteit vermeld, inclusief de totale

beloning voor deze personeelsleden. Indien de genoemde informatie is gebaseerd op een allocatiesystematiek vanuit de beheerder, wordt ook beschreven hoe de toewijzing of onderverdeling is verkregen, voor zover deze informatie bestaat of onmiddellijk beschikbaar is.

De bovengenoemde tekst wijkt licht af van de tekst in de vorige editie van RJ 615. Met name is verduidelijkt dat toelichting op de beloning van beheerders opgenomen moet worden in de jaarrekening van de individuele beleggingsentiteit. Dit is wat ons betreft een welkome verduidelijking. Tevens moet de totale beloning worden toegerekend aan de individuele beleggingsentiteit(en), hiervoor kan en mag een allocatiesystematiek gehanteerd worden. Het is echter de vraag hoe een betrouwbare en relevante allocatie van de totale beloning tot stand kan komen. Onzes inziens is een allocatiesystematiek gebaseerd op werkelijk verrichte activiteiten, en dus de tijd van medewerkers die gerelateerd kan worden aan de activiteiten van de individuele beleggingsentiteit(en), het meest zuiver. Dit betekent echter wel dat hiervoor een betrouwbare grondslag aanwezig moet zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een urenregistratie of het hanteren van kostenplaatsen op een voldoende gedetailleerd aggregatieniveau. In veel gevallen zal gebruikgemaakt moeten worden van schattingen. Beheerders die niet over

een dergelijke registratie beschikken, zullen moeten zoeken naar een alternatieve methodiek. Een dergelijke alternatieve allocatiesystematiek kan gebaseerd zijn op de hoogte van Assets under Management, de aard van de beleggingen, et cetera. Onzes inziens zal in de toelichting duidelijk moeten worden gemaakt waarom een dergelijke allocatiesystematiek een juist beeld geeft van de toerekening, en met welke aannames en schattingen deze toerekening gepaard gaat.

Naast het vraagstuk omtrent de allocatiesystematiek komen wij in de praktijk nog vele andere vragen tegen. We merken daarom nog het volgende op:

- De gevraagde informatie over de beloning van de beheerder dient opgenomen te worden in de toelichting op de jaarrekening. Dit betekent dat de informatie object van controle is door de externe accountant. Het enkel opnemen van de gevraagde informatie in het bestuursverslag (Verslag van de Beheerder) volstaat derhalve niet.
- De toelichting geldt zowel voor (alternatieve) beleggingsinstellingen in de zin van de AIFMD, als voor ICBE's (UCITS). In de praktijk ontstaat hier verwarring over, omdat

in RJ 615 expliciet wordt verwezen naar artikel 115m BGfo, dat refereert aan de AIFMD. In alinea RJ 615.411 wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen AIFMD-fondsen en ICBE's/UCITS-fondsen, waardoor de toelichting voor beide type fondsen geldt. Overigens kent UCITS V, die in Nederland op 18 maart 2016 in werking treedt, soortgelijke toelichtingsvereisten zoals die nu zijn opgenomen voor alleen AIFMD-fondsen.

- In de jaarverslaggeving over boekjaar 2014 is door veel beleggingsentiteiten nog gebruikgemaakt van een aantal vrijstellingen dat werd geboden door de European Securities and Markets Authority (ESMA)⁴. Deze vrijstellingen zijn voor veel beleggingsentiteiten echter niet meer van toepassing voor de verslaggeving over 2015; beleggingsentiteiten zullen de bepalingen en toelichtingsvereisten met betrekking tot de (variabele) beloning van de beheerders daarom volledig moeten toepassen.

Op basis van bovenstaande vereisten is de volgende voorbeeldtekst opgesteld. Deze voorbeeldtekst dient uitgebreid en specifiek gemaakt te worden, afhankelijk van de specifieke situatie van de betreffende beleggingsentiteit.

⁴ European Securities and Markets Authority: Richtsnoeren voor een goed beloningsbeleid in het kader van de AIFMD, 3 juli 2013.

Voorbeeldtekst toelichting op de beloning van beheerder

Omschrijving beloningsbeleid

Het beloningsbeleid is vastgesteld op het niveau van de beheerder. Het beloningsbeleid is erop gericht om marktconform te belonen en het klantbelang centraal te stellen. Jaarlijks wordt het beloningsbeleid geëvalueerd en waar nodig aangepast om blijvend te voldoen aan wet- en regelgeving en maatschappelijke normen.

De beloning bestaat grotendeels uit een vaste vergoeding. Voor een aantal medewerkers geldt dat een deel van hun beloning variabel is, afhankelijk van de behaalde rendementen van de beleggingsentiteit. De variabele beloning bedraagt maximaal x% van de totale beloning en is gebaseerd op individuele doelstellingen. Deze doelstellingen zijn zowel kwalitatief als kwantitatief van aard, en gerelateerd aan de organisatiedoelstellingen waarbij klantbelang en langetermijnresultaten centraal staan.

Voor een uitgebreide beschrijving van het beloningsbeleid wordt verwezen naar de website van de beheerder (www.XXX.nl).

Beloning over het boekjaar

De beheerder van beleggingsentiteit XYZ heeft over boekjaar 2015 een totale vergoeding van EUR ... (2014: EUR ...) betaald aan haar personeelsleden. Dit bedrag bestaat uit een vaste vergoeding van EUR ... (2014: EUR ...) en een variabele vergoeding van EUR ... (2014: EUR ...). De beheerder had over het boekjaar gemiddeld ... medewerkers (2014: gemiddeld ...), onder wie ... directieleden (2014: gemiddeld ...). Er is wel/geen sprake van carried interest (het deel in de winst van de beleggingsentiteit bestemd voor de beheerder van de beleggingsentiteit als vergoeding voor het beheer).

Van de totale beloning zoals hierboven genoemd is EUR ... (2014: EUR ...) bestemd voor de directie van de beheerder. Dit bedrag bestaat uit een vaste vergoeding van EUR ... (2014: EUR ...) en een variabele vergoeding van EUR ... (2014: EUR ...). Het overige deel van de beloning heeft betrekking op overige personeelsleden van de beheerder.

Het aantal personeelsleden dat geheel of gedeeltelijk bij de activiteiten van beleggingsentiteit XYZ is betrokken wordt geschat op ... (2014: ... medewerkers). Dit aantal is tot stand gekomen met behulp van een verdeelsleutel, gebaseerd op een inschatting van verrichte activiteiten voor de verschillende fondsen. Deze inschatting is gebaseerd op de volgende veronderstellingen en uitgangspunten:

- ...
- ...
- ...

De totale beloning voor de medewerkers van de beheerder die betrokken zijn bij de beleggingsentiteit bedraagt EUR ... (2014: EUR ...). Dit bedrag is door de beheerder volledig doorbelast aan de beleggingsentiteit. De beleggingsentiteit zelf heeft geen personeel in dienst. De onderstaande tabel geeft de samenstelling weer van de beloning van de medewerkers betrokken bij de beleggingsentiteit:

Samenstelling beloning boekjaar 2015	Aantal begunstigden	Vaste beloning	Toegekende variabele beloning	Totaal beloning
Directie				
Identified staff				
Overige medewerkers				
Totaal				

Samenstelling beloning boekjaar 2014	Aantal begunstigden	Vaste beloning	Toegekende variabele beloning	Totaal beloning
Directie				
Identified staff				
Overige medewerkers				
Totaal				

3. Wijzigingen in RJ 217 Consolidatie

Een andere wijziging is dat beleggingsentiteiten worden vrijgesteld van consolidatie van meerderheidsbelangen in beleggingen die zij aanhouden. Deze wijziging was initieel gepubliceerd als RJ-Uiting 2015-4 *Ontwerp-richtlijn consolidatievrijstelling voor participatiemaatschappijen en beleggingsentiteiten* en in juli 2015 definitief vastgesteld. Ook deze wijziging geldt voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016, waarbij eerdere toepassing is toegestaan.

Een belangrijke voorwaarde om de vrijstelling te mogen toepassen is dat de betreffende beleggingsentiteit voor deze beleggingen direct vanaf het aankoopmoment een concrete exitstrategie heeft geformuleerd. Deze moet dusdanig concreet geformuleerd worden dat duidelijk blijkt dat deze beleggingen slechts worden gehouden om ze te vervreemden op een volgens de exitstrategie gedefinieerd moment. Daarbij heeft de RJ verduidelijkt dat meerderheidsbelangen in beleggingen niet worden gezien als deelneming, maar als effecten. Dit houdt in dat wordt aanbevolen om

deze meerderheidsbelangen te waarderen tegen reële waarde en dat de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen hiervan in de winst- en-verliesrekening worden verwerkt.

Op grond van artikel 2:379 lid 1 BW dient de beleggingsentiteit over deze niet-geconsolideerde meerderheidsbelangen en minderheidsbelangen informatie te verschaffen in de toelichting. De beleggingsentiteit rapporteert over elke maatschappij waaraan de beleggingsentiteit alleen, of samen met een dochtermaatschappij, voor eigen rekening ten minste een vijfde van het geplaatste kapitaal verschaft of doet verschaffen. De vereiste informatie betreft de naam, woonplaats en het verschaft deel in het geplaatste kapitaal. Door middel van deze toelichting wordt inzicht gegeven in de niet-geconsolideerde meerderheids- en minderheidsbelangen en waar de financiële gegevens van die belangen eventueel te raadplegen zijn.

Verder wordt in de toelichting opgenomen:

- welke afspraken of beperkingen er zijn voor deze belangen om middelen over te dragen aan de beleggingsentiteit in de vorm van dividend, terugbetalingen van leningen of voorschotten;
- welke afspraken of voornemens er zijn om financiële steun te verlenen door de beleggingsentiteit aan deze belangen, met inbegrip van afspraken of voornemens om deze belangen bij te staan bij het verkrijgen van financiële steun.

Naast de aard en omvang van de afspraken, beperkingen of voornemens, dienen ook de redenen voor het verlenen van financiële steun of het bijstaan bij het verkrijgen van financiële steun te worden vermeld.

De RJ komt met bovenstaande wijziging tegemoet aan vragen uit de praktijk, waarbij wordt gesteld dat het consolideren van meerderheidsbelangen bij een beleggingsentiteit veelal niet leidt tot de meest bruikbare informatie voor gebruikers van de jaarrekening. Ook sluit RJ 217 hiermee beter aan bij ontwikkelingen binnen de internationale verslaggevingsstandaarden, zoals de International Financial Reporting Standards (IFRS) hetgeen naar onze mening een goede zaak is.

4. Wijzigingen in overige richtlijnen

Wijzigingen in de Richtlijnen geldend voor boekjaren vanaf 1 januari 2015

RJ 400 Bestuursverslag

In RJ 400.110a-c is nadere invulling gegeven aan de wijze waarop de informatie in het bestuursverslag (of Verslag van de Beheerder) voldoende ondernemingsspecifiek moet zijn. De belangrijkste wijzigingen zijn dat het bestuursverslag:

- beperkt moet zijn tot het verschaffen van informatie over de voornaamste risico's en onzekerheden waarvoor de beleggingsentiteit zich ziet geplaatst;
- inzicht moet geven in de maatregelen die zijn getroffen om risico's te mitigeren en onzekerheden te adresseren;
- moet vermelden wat de impact is op de resultaten en/of financiële positie die wordt verwacht wanneer onvoorziene omstandigheden ten aanzien van de beschreven voornaamste risico's en onzekerheden zich zouden voordoen;
- een beschrijving bevat van de effecten van risico's en onzekerheden die zich hebben voorgedaan;
- de eventuele aanpassingen in het systeem van risicomanagement vermeldt;
- een beschrijving op hoofdlijnen bevat van de bereidheid risico's en onzekerheden al dan niet af te dekken (de zogenoemde risicobereidheid of 'risk appetite').

De uitgebreidheid van de beschrijving wordt mede bepaald door de omvang en complexiteit van de onderneming. Het

gaat niet om het geven van een uitputtende uiteenzetting van alle mogelijke risico's en onzekerheden, maar om de belangrijkste risico's die kunnen leiden tot onzekerheden bij het behalen van doelstellingen.

Overigens zijn in december 2014 twee nieuwe alinea's toegevoegd aan RJ 615 met aanvullende toelichtingsvereisten voor indexvolgende beleggingsentiteiten, en voor beleggingsentiteiten die zeggenschap hebben over niet-beursgenoteerde ondernemingen. Voor een toelichting op deze wijzigingen verwijzen we naar de factsheet RJ 615 Beleggingsentiteiten: belangrijke wijzigingen van toepassing vanaf 1 januari 2014.

RJ 213 Omvang herwaarderingsreserve bij vastgoedbeleggingen

Ten aanzien van vastgoedbeleggingen die tegen actuele waarde worden gewaardeerd, is verduidelijkt op welke wijze de omvang van de herwaarderingsreserve moet worden bepaald. Op basis van artikel 2:390 lid 3 BW is de herwaarderingsreserve niet hoger dan het verschil tussen de boekwaarde op basis van actuele waarde en de boekwaarde op basis van de kostprijs. Bij het bepalen van de boekwaarde op basis van de kostprijs wordt aanbevolen om rekening te houden met cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen zoals zijn bepaald indien het kostprijsmodel zou zijn toegepast. Als alternatief is het aanvaardbaar om bij het bepalen van de boekwaarde op basis van kostprijs geen rekening te houden met cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen. De gehanteerde methode moet worden toegelicht. Op grond van RJ 213.902 is het, in afwijking van RJ 140 Stelselwijzigingen, mogelijk om een eventuele wijziging prospectief toe te passen.

Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven:

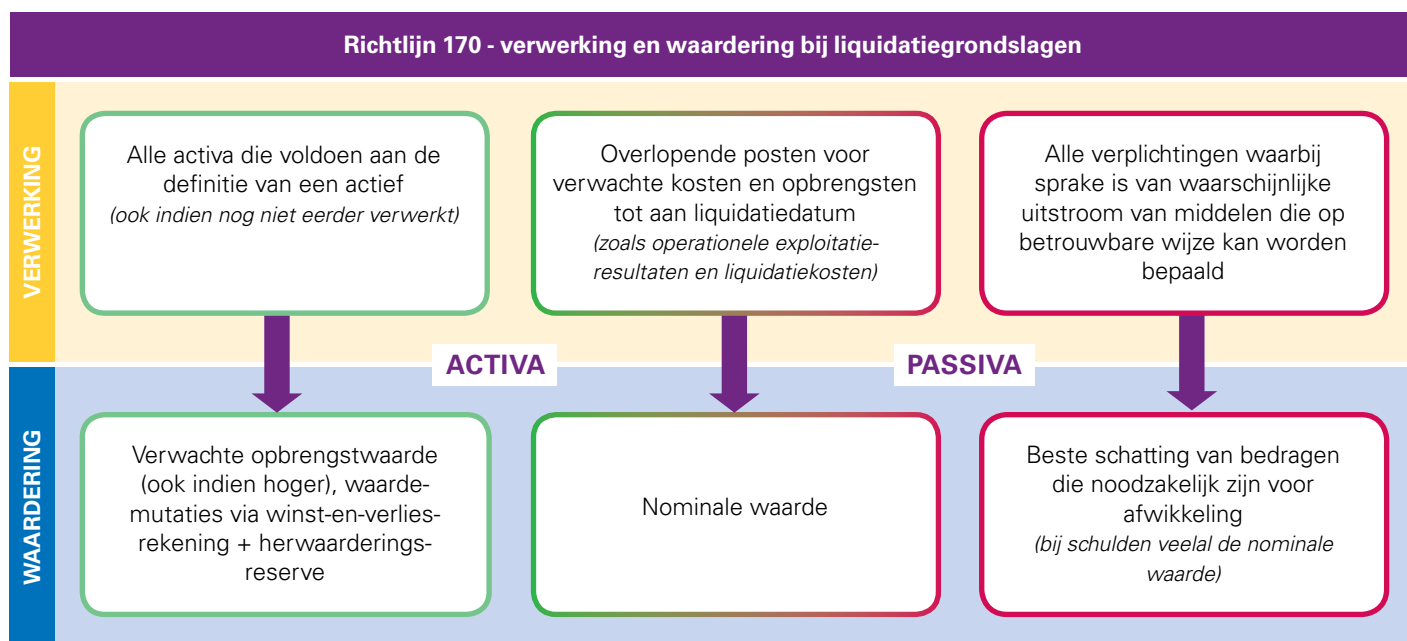

RJ 170 Discontinuïteit en ernstige onzekerheid over continuïteit

In het geval van onontkoombare discontinuïteit is RJ 170 Discontinuïteit en ernstige onzekerheid over continuïteit van toepassing. Er is sprake van onontkoombare discontinuïteit als duurzame voortzetting van het geheel van de werkzaamheden onmogelijk is geworden doordat de rechtspersoon/beleggingsentiteit niet meer op eigen kracht aan zijn/haar verplichtingen kan voldoen en voldoende aanvullende medewerking van belanghebbenden niet kan worden verkregen. Indien de rechtspersoon is opgericht voor bepaalde tijd of bij besluit tot voortzetting voor bepaalde tijd en de rechtspersoon bij afwikkeling naar verwachting aan alle verplichtingen kan

voldoen, behoeft niet op liquidatiegrondslagen gewaardeerd te worden. Dit is bijvoorbeeld het geval indien een beleggingsentiteit vrijwillig overgaat tot liquidatie als gevolg van een te kleine omvang. Daarentegen gelden in het geval van onontkoombare discontinuïteit specifieke grondslagen en specifieke toelichtingsvereisten. De overgang naar grondslagen uitgaande van onontkoombare discontinuïteit dient prospectief te worden verwerkt waarbij het verschil ten opzichte van de oude grondslagen dient te worden verwerkt in de winst-en-verlies-rekening. De vergelijkende cijfers worden niet aangepast.

Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven:

Wijzigingen in de Richtlijnen geldend voor boekjaren vanaf 1 januari 2016

RJ 150 Fouterstel

Indien er sprake is van fouterstel in de jaarrekening, was een retrospectieve verwerking van fouten voorheen alleen toegestaan voor fundamentele fouten. In de gewijzigde standaard RJ 150 is deze verwerkingswijze voorgeschreven voor materiële fouten. In feite houdt dit in dat er alleen nog onderscheid wordt gemaakt in materiële en niet-materiële

fouten. Een materiële fout is een zodanige onjuistheid in een jaarrekening – geconstateerd na het vaststellen van die jaarrekening – dat de jaarrekening in het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW bedoelde inzicht tekortschiet. Bij de afweging of er sprake is van een materiële fout beoordeelt de opsteller van de jaarrekening of de weglating of onjuiste weergave van posten, afzonderlijk of gezamenlijk, de economische beslissingen die de gebruikers op basis van de jaarrekening nemen, zou kunnen beïnvloeden. De materialiteit is afhankelijk van de omvang en aard van de weglating of de onjuiste weergave, en wordt beoordeeld op basis van

alle feiten en omstandigheden. De RJ is van mening dat het retrospectief verwerken van een materiële fout een beter inzicht geeft in het resultaat en het vermogen van het boekjaar en beter aansluit bij de internationale verslaggevingsregels van IFRS. In geval van een materiële fout die leidt tot een jaarrekening die als gevolg van deze fout in ernstige mate

tekortschiet in het geven van het wettelijke vereiste inzicht, dient het bestuur een mededeling daaromtrent neer te leggen ten kantore van het handelsregister. Eerdere toepassing van de gewijzigde RJ 150 wordt aanbevolen.

Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven:

RJ 150 (oud)		RJ 150 (nieuw)	
Aard van de fout	Wijze van foutenherstel	Aard van de fout	Invloed op het vereiste inzicht
Fundamenteel*	Retrospectief	Materieel	Schiet in ernstige mate tekort*
Materieel, niet fundamenteel	In de periode		Schiet tekort, niet in ernstige mate
Niet materieel		Niet materieel	Schiet niet tekort

* Plus mededeling ex artikel 362.6

5. Ten slotte

Voor de jaarverslaggeving 2014 werden beleggingsentiteiten en hun beheerders geconfronteerd met een groot aantal wijzigingen in de van toepassing zijnde verslaggevingseisen. Het tijdig en volledig voldoen aan deze vereisten heeft een grote inspanning gevraagd. Voor de jaarverslaggeving over 2015 zijn de wijzigingen in de verslaggevingseisen minder ingrijpend. Desalniettemin is het van belang dat opstellers van de jaarverslaggeving van beleggingsentiteiten op de hoogte zijn van de nieuwe wijzigingen, en deze waar nodig

op een juiste wijze toepassen. Met name zullen gebruikers van de jaarrekening verwachten dat de toelichting op de beloning van de beheerder verder is verbeterd, resulterend in een hogere mate van transparantie. Wij hopen u met deze publicatie te voorzien van een praktisch instrument dat van toegevoegde waarde is in het totstandkomingsproces van de jaarverslaggeving van beleggingsentiteiten. Hebt u eventuele vragen of opmerkingen ten aanzien van deze publicatie, neem dan contact op met een van de auteurs.

Bijlage: Begrippenlijst

Uit RJ 940 Begrippen zijn de relevante definities geselecteerd en samengevoegd tot onderstaand overzicht.

Begrip	Definitie
Beleggingsentiteit	Een beleggingsentiteit is een entiteit die, ongeacht de rechtsvorm, wordt gebruikt ter collectieve belegging, teneinde de deelnemers in de opbrengst van de beleggingen te doen delen. Collectieve belegging is het houden van beleggingen voor meer dan één deelnemer niet zijnde groepsmaatschappijen of verbonden partijen.
Beleggingsfonds	Een niet in een beleggingsmaatschappij ondergebracht vermogen waarin ter collectieve belegging gevraagde of verkregen gelden of andere goederen zijn of worden opgenomen teneinde de deelnemers in de opbrengst van de beleggingen te doen delen (artikel 1:1 Wft).
Beleggingsinstelling	Een instelling voor collectieve beleggingen in de vorm van een beleggingsfonds of een beleggingsmaatschappij die bij een reeks beleggers kapitaal ophaalt om dit overeenkomstig een bepaald beleggingsbeleid in het belang van deze beleggers te beleggen (artikel 1:1 Wft).
Beleggingsmaatschappij	Een rechtspersoon die gelden of andere goederen ter collectieve belegging vraagt of verkrijgt teneinde de deelnemers in de opbrengst van de beleggingen te doen delen, niet zijnde een maatschappij voor collectieve beleggingen in effecten (artikel 1:1 Wft).
Indexvolgende beleggingsentiteit	Een beleggingsentiteit die als strategie heeft de prestaties van een of meer indexen te repliceren of te volgen, bijvoorbeeld door synthetische of fysieke replicatie.
Instelling voor Collectieve Belegging in Effecten (ICBE)	Een instelling waarvan het uitsluitende doel is de collectieve belegging in effecten of in andere liquide financiële activa van uit het publiek aangetrokken kapitaal, met toepassing van het beginsel van risicospreiding, en waarvan de rechten van deelneming op verzoek van de houders ten laste van de activa van deze instellingen direct of indirect worden ingekocht of terugbetaald (artikel 1:1 Wft).

Over KPMG

KPMG biedt dienstverlening op het gebied van audit, tax en advisory. We werken voor een brede groep opdrachtgevers: grote (inter)nationale ondernemingen, middelgrote bedrijven, non-profitorganisaties en overheden. De ingewikkelde problematiek van onze klanten vraagt om een multidisciplinaire aanpak die helpt orde te scheppen in de complexiteit. Onze professionals blinken uit in hun eigen specialisme, maar werken tegelijkertijd nauw samen om zo de toegevoegde waarde te bieden die onze klanten helpt om te excelleren. Daarbij putten we uit een rijke bron van kennis en ervaring, opgedaan in uiteenlopende organisaties en markten.

KPMG

Laan van Langerhuize 1
1186 DS Amstelveen
Postbus 74105
1070 BC Amsterdam

Winand Paulissen

Partner
KPMG Accountants N.V.
T. (030) 658 2431
E. paulissen.winand@kpmg.nl

Kees Roozen

Director
KPMG Accountants N.V.
T. (020) 656 2416
E. roozen.kees@kpmg.nl

Wilfred Kevelam

Senior Manager
KPMG Accountants N.V.
T. (030) 658 2404
E. kevelam.wilfred@kpmg.nl

De in dit document vervatte informatie is van algemene aard en is niet toegespitst op de specifieke omstandigheden van een bepaalde persoon of entiteit. Wij streven ernaar juiste en tijdige informatie te verstrekken. Wij kunnen echter geen garantie geven dat dergelijke informatie op de datum waarop zij wordt ontvangen nog juist is of in de toekomst blijft. Daarom adviseren wij u op grond van deze informatie geen beslissingen te nemen behoudens op grond van advies van deskundigen na een grondig onderzoek van de desbetreffende situatie.

© 2016 KPMG Accountants N.V., ingeschreven bij het handelsregister in Nederland onder nummer 33263683, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Cooperative ('KPMG International'), een Zwitserse entiteit. Alle rechten voorbehouden.